

Pred novim referendumom o drugem tiru

Jurij Šimac, Finance, 1.5.2018

Pomisleki ostajajo enaki: od cene in finančne konstrukcije do predpostavk rasti pretovora in novih delovnih mestih

V nedeljo, 13. maja, bomo na referendumu še enkrat odločali o uveljavitvi zakona o drugem tiru. Tokrat pred referendumom vlada precejšnje zatišje – vlada, ki je v odhajanju, je pred prvim referendumom, tako je presodilo vrhovno sodišče, vodila nedopustno enostransko kampanjo. Pred novim referendumom pa se je odločila, da v kampanji ne bo sodelovala. O čem bomo pravzaprav odločali?

Najprej pojasnimo, zakaj gremo še enkrat na referendum. **Vrhovno sodišče** je marca odločilo, da je treba referendum o drugem tiru ponoviti. Zakaj? Vrhovni sodnik **Erik Kerševan** je v obrazložitvi odločitve o razveljavitvi izidov referenduma o zakonu o drugem tiru dejal, da je bila vladna »referendumska kampanja nedopustno enostranska«, saj so v »njej poudarjali le pozitivne posledice uveljavitve zakona o drugem tiru in negativne, ki bi izvirale iz zavrnitve zakona, ne pa tudi morebitnih tveganj, ki jih prinaša uveljavitev«. Že ustavno sodišče je pred tem ugotovilo, je dejal Kerševan, da mora vlada stvarno, celovito in transparentno obveščati javnost in le tako lahko uporabi proračunski denar.

Premier **Miro Cerar** je po odločitvi vrhovnega sodišča odstopil z mesta predsednika vlade.

1. O čem boste odločali na referendumu?

Na referendumu boste odločali o potrditvi (ZA) oziroma zavrnitvi (NE) zakona o drugem tiru, ki ureja pogoje in način izvedbe investicije v izgradnjo drugega tira železniške povezave na odseku Divača–Koper, upravljanje in gospodarjenje z drugim tirom kot javno železniško infrastrukturo, družbo za razvoj projekta drugega tira, pribitek na cestnino na nekaterih odsekih cestninskih cest in takso na pretovor v koprskem tovarnem pristanišču.

Zakon je na referendumu zavrnjen, če proti njemu glasuje večina volivcev (NE), ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da proti zakonu glasuje najmanj petina vseh volivcev. Prevedeno v poljudni jezik – NE mora obkrožiti več kot 340 tisoč volivcev.

2. Ali lahko referendumski ne ustavi gradnjo drugega tira?

Ne, to sploh ni nujno. Zagovorniki in nasprotniki zdajšnjega zakona o drugem tiru se strinjajo, da je nova železniška povezava med Koprom in celinsko Slovenijo potrebna. Ne strinjajo se zgolj o predlaganem modelu. Denimo, da je zgrajen samo en tir, delno se ne strinjajo o trasi, delno se ne strinjajo s finančno konstrukcijo in predvsem ne strinjajo se o proračunu projekta.

3. Koliko bo stal drugi tir v predvideni obliki?

Po navedbah vlade okoli milijardo evrov. Opozarjamo, da gre za navedbe vlade. Denarja v pomembnem delu še ni, torej tudi ne zaprte finančne konstrukcije. Ta bi morala biti takšna:

- 200 milijonov evrov kapitalski vložek Slovenije,
- 200 milijonov evrov kapitalski vložek zalednih držav,
- 250 milijonov evrov evropskih sredstev,
- 311 milijonov evrov dolžniški viri financiranja, predvsem posojilo pri **Evropski investicijski banki** (EIB) in Slovenski izvozni in razvojni banki (**SID banka**).

4. Koliko nas je že stal drugi tir?

Pred prvim referendumom smo pisali: **60 milijonov evrov**. V to vsoto so všteti projekti za pridobivanje gradbenega dovoljenja, geološke in arheološke raziskave ter raziskave krasa in seveda odkupi zemljišč. A to še ni vse, dodatne stroške že ves čas od ustanovitve ustvarja tudi **projektna družba 2TDK**.

5. Kdo si zaradi drugega tira mane roke?

Največji delež posla si **bodo odrezala gradbena podjetja**. Projekt drugega tira obsega 27 kilometrov proge, večina so predori, skupaj jih je osem, dodatno bo treba zgraditi dva mosta, dva viadukta in eno galerijo. Gradnja bo trajala do leta 2025, lahko tudi dlje, kar bo sodelujočim podjetjem zagotavljalo konstanten denarni tok.

Med kandidati za posle pri drugem tiru se omenjajo predvsem **Kolektor Stojana Petriča, Riko Janeza Škrabca** in **GH Holding Blaža Miklavčiča**. Vsa tri podjetja bi najbrž pri gradnji potrebovala partnerje iz tujine.

Razpletel se je že razpis za pripravljalna dela na drugem tiru: Kot najugodnejši ponudnik je bil izbran konzorcij Kolektorja **CPG** in sarajevskega **Euro-Asfalta**.

6. Koliko delovnih mest bo prinesel drugi tir?

Vlada je gradnjo drugega tira med kampanjo pred prvim referendumom utemeljevala tudi z oceno, da bo drugi tir prinesel devet tisoč delovnih mest. Gre pravzaprav za enega glavnih argumentov vlade, zakaj v Sloveniji moramo zgraditi drugi tir. Ampak, kako so sploh prišli do devet tisoč? Kdo je izračunal, da bo drugi tir prinesel devet tisoč delovnih mest? Odgovor: nihče! Podlago za čudežnih devet tisoč služb je vlada dobila v študiji iz leta 2010 in to število po svoji presoji spremenila. Več o tem preberite v članku **Kako je vlada dobila 9.000 delovnih mest pri drugem tiru? Mačka jih je na repu prinesla!**

7. Ali bo drugi tir drugi TEŠ 6?

"To ne bo drugi TEŠ 6," je po zmagi na referendumu, ki bo zdaj ponovljen, izjavil **Miro Cerar**. A prvi zaplet, ki precej spominja na zaplete pri TEŠ 6, je sledil že zelo kmalu. Vlada se je odločila, da bo v Kopru postavila maketo drugega tira. Ne samo, da se nihče ni vprašal, ali maketo drugega tira za 133 tisoč evrov res potrebujemo, celotna zgodba se je razvila v škandal. Izkazalo se je, da je bil na razpisu izbran precej dražji ponudnik (domnevno je bila kriva napaka v excelu), ki je nato za podizvajalca najel neizbranega ponudnika. Na koncu je Direkcija za infrastrukturo (DRSI) odstopila od pogodbe za maketo, podjetje **Art rebel 9** pa jo je odpeljalo iz Kopra.

Preberite tudi:

- **Proti! Zakaj pri drugem tiru ne zaupamo vladi Mira Cerarja**
- **Zakaj NE drugemu tiru za milijardo evrov**
- **Kateri direktorji so se vključili v politično kampanjo vlade Mira Cerarja za drugi tir za milijardo evrov**

Preberite tudi komentar Simone Toplak: **Zakaj NE drugemu tiru za milijardo**